

TIBBIYOTNOMA

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI NASHRI

№ 03 2023 YIL 27 MART

XUSH KELIBSAN NAVRO'ZI OLAM!

YANGILANISH, YASHARISH BAYRAMI MUBORAK!

Butun borliqni yashillikka burkab, qadam qo'yan fasllar kelinchagi bahor nafasi qiru adirlar, bog'u rog'larda bo'y ko'rsatib, qalblarga ajib ilqlik, xush kayfiyat ulashmoqda.

Uyg'onish va yangilanish, qut-baraka elchisi Navro'z ayyomi shukuhidan dillarimiz yayramoqda. Aytish joizki, Navro'z o'zaro qadr-qimmat, xayru saxovat, mehr-oqibat timsolidir. Ezgulik, saxovatga yo'g'rilgan uyg'onish, yasharish ayyomi bu yil dillarimizni yana quvonchu shodlikka chulg'adi.

Bugungi kunda davlatimiz rahbari tashabbusi bilan aholining salomatligini mustahkamlash, farovon va baxtli hayotini ta'minlash, o'z sohasining yetuk mutaxassislarini tayyorlash borasida keng ko'lamlı ishlar amalga oshirilmoqda. Shu jumladan, professor-o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlash, oliy ta'lim tizimini tubdan isloh qilish va yetuk mutaxassislarini tayyorlash ishlari yangi bosqichga ko'tarildi. Prezidentimiz tomonidan 2023 yilning "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili"

deb nomlanishi ham yoshlarning oydin kelajagini ta'minlash masalasi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlaridan biri ekanligini yana bir marta tasdiqlaydi.

Fursatdan foydalanib hurmatli o'qituvchi-professorlar va talaba yoshlarni go'zal, tarovatli Navro'z ayyomi bilan chin dildan qutlayman. Sizlarga avvalo sog'lik-omonlik, oilalaringizga tinchlik-xotirjamlik, baxt-saodat tilayman. Ilmiy izlanishlaringiz va o'qishlaringizda omad yor bo'lsin. Navro'zi olamning hayotbaxsh nur ziyosi qalbingizni poklab, nurafshon aylasin.

Barchangizga Vatanimiz ravnaqi yo'lidagi mas'uliyatli va sharaftli faoliyatingizda ulkan muvaffaqiyatlar tilayman! Navro'z – yangi kun demakdir. Har bir xonadonga yangidan yangi rejalar, maqsadlarning qaror topishidek to'le' nasib etsin. Navro'z shukhi doimo qalblarimizni quvonchlarga to'ldirsin!

Yangilanish, yasharish bayrami muborak bo'lsin!

A.SHADMANOV,

Toshkent tibbiyot akademiyasi rektori

Har yili xalqimiz azaliy va ezgu qadriyatlarimizni o'zida mujassam etgan, ona tabiat va odamlar ruhiyatida yuz beradigan yasharish, yangilanishni to'la namoyon qilib kelayotgan Navro'zi olamni o'zgacha shukuh bilan qarshi oladi.

TALABALAR BAHORI – 2023

Toshkent shahar Yoshlar markazida "Har kunning Navro'z bo'lsin, jonajon O'zbekistonim!" g'oyasi asosida Toshkent tibbiyot akademiyasi talabalarining "Talabalik bahori – 2023" festivali o'tkazildi.

An'anaga aylangan mazkur festival davomida talabalar tomonidan milliy qadriyatlarimizni aks ettiruvchi sahna ko'rinishlari, badiiy, folklor chiqishlari, kuy-qo'shiqlar ijro etildi hamda 9 ta nominatsiya bo'yicha iste'dodli va iqtidorli talaba-yoshlar bellashildi.

(Davomi 2–betda)

Hikmat

Bunyodkorlik, yangilanish va mehr-muruvvat ayyomi.

Hikmat

NAVRO‘Z – TINCHLIK VA BIRDAMLIK BAYRAMI

*“Ilohi har kuning Navro‘z bo‘lsin,
Hamisha toleying feruz bo‘lsin!”
Ogahiy*

**Bahor – fasllar gulshani, uyg‘onish fasli. Butun borliq,
ona tabiat barq urib yashnaydi, yangilanadi. Tirik
jonzot borki yangi kunning tug‘ilishidan bahra oladi,
zavqlanadi.**

Yil fasllarining almashinishi, qahraton qishning bahorga o‘rin bo‘shatib berishi, qish bo‘yi mudrab yotgan dalalarda taft paydo bo‘lib, sepilgan urug‘larning asta-sekin nish otishi tabiiy muvozanatga asoslangan. Insonning butun hayoti shu muvozanatda o‘z ifodasini topadi desak, mubolag‘a bo‘lmaydi. Suv va quruqlik, kun va tun, tog‘laru yalangliklar o‘rtasida ilohiy bir muvozanat bor. Uning boshida yilda bir keladigan Navro‘z turadi. Navro‘zda bu donishmand dunyo ko‘rkamlik libosiga burkanadi, tabiat uyg‘onadi, tuyg‘ularimizda ham uyg‘onish, tiniqlashish yuz beradi, ko‘chalar, hovlilar tartibga keltiriladi. Hosil dalalari yetilib ko‘pchiydi. Qushlar simfoniyasi, ko‘klamoyim qo‘shiq‘lari avjiga chiqadi. Bu ayyomda bir-birimizga mehribon va yaqin bo‘lib qolamiz. Ezgu niyatlar qilib, bir-birimizni bag‘rimizga bosamiz. Gina-kuduratlar unutiladi, qish bo‘yi unniqan xonalarning derazalari ochilib, musaffo havo vujudimizga singadi. Doshqozonda sumalak qaynaydi. Qozon atrofida tabarruk onaxonlarga qo‘shilib bo‘y yetgan qizlar, kelinchaklar raqsga tushadilar. Bu munavvarliklar inson qalbiga ko‘chadi, qalb bog‘larida ham tozarish yuz beradi. Bu bayram barcha xalqlarning do‘stlik va birlik ramziga ega bo‘lgan umumxalq bayramidir.

Navro‘z bayramining qachon vujudga kelgani haqida bizgacha yetib kelgan qadimiy manbalardan shu narsa ko‘rinadiki, u O‘rta Osiyo, Eron va Afg‘onistonda Ahamoniylar davrida (miloddan avvalgi VI asrlarda) keng tarqalgan. Shu ma‘noda Navro‘zning tarixini 25-30 asrga ega deb taxmin qilish mumkin.

Navro‘z qachon, qanday vujudga kelganidan qat‘iy nazar, u har tomonlama ilmiy asoslanib, koinot va tabiat qonuniyatlari hisobga olingan holda joriy etilgan. Chunonchi, quyoshning hamal burjiga kirishi, kunduzning uzaya boshlashi, yorug‘likning kuchayishi, tabiatning jonlanishi – Navro‘z deb qabul olingan (Navro‘z – «yangi kun» degan ma‘noni bildiradi). Navro‘z eski quyosh kalendari hisobida farvordin oyining boshlanishiga (hozirgi 22 martga) to‘g‘ri kelgan. Bu kun «kichik Navro‘z» deb

atalgan va bu kundan boshlab tabiatdagi hamma narsa amalga kiradi, deb hisoblangan. U haqiqiy xalq bayrami bo‘lib, mehnat ahli orasida katta tantanalar bilan nishonlangan.

Navro‘z – turkiy xalqlarning eng ommaviy va go‘zal bayramidir. Ushbu bayramning kirib kelishi bilan ko‘pgina o‘zbek oilalar sumalak, halim, ko‘k somsa, palov kabi turli milliy taomlarni tayyorlaydilar. Mazkur taomlar inson organizmiga foydali bo‘lgan vitaminlarga boydir. O‘zbekiston mustaqillikka erishgach, o‘zbek xalqining qadimiy urf-odatlarini va an‘analari kuchga kirdi, jumladan Navro‘z bayramini nishonlash o‘ziga xos tusga ega bo‘ldi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev ta’kidlab o‘tganidek “Navro‘z o‘zining o‘lmas ruhi, umuminsoniy g‘oyalari bilan bashariyat hayotidan tobora chuqur o‘rin egallamoqda”.

Jumladan mazkur bayram 2009 yil 30 sentabrda insoniyat madaniy merosining ajralmas qismi sifatida YUNESKO tomonidan umumjahon nomoddiy madaniy meroslar ro‘yxatiga kiritildi. 2010 yilning 19 fevral kuni BMT Bosh Assambleyasining 64-sessiyasida esa 21 mart “Xalqaro Navro‘z kuni” deb e‘lon qilindi va barcha mamlakatlarni mazkur qadimiy bayramni dunyoda keng targ‘ib etishga chaqirdi. Qabul qilingan rezolyutsiyada Navro‘z bayrami turli xalqlar o‘rtasidagi madaniy aloqalar va o‘zaro hamjihatlikni rag‘batlantirish, o‘zaro birdamlik, qo‘ni-qo‘shnichilik munosabatlari, xalqlar o‘rtasidagi do‘stlikni mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega ekanligi ta’kidlab o‘tilgan.

Navro‘zda tinchlik va birdamlik, totuvlik va ahil qo‘shnichilik kabi ulug‘ qadriyatlar ilgari suriladi, uning qadimiy qadriyatlari esa madaniy marosimlarda madaniy xilma-xillik va insonparvarlik, sog‘lom turmush tarzi va yashash sharoitini yangilash kabi odatlarni avloddan-avlodga o‘tib kelishiga zamin yaratadi.

Sh.ABDURASHITOVA,
Jamoat salomatligi va menejment
kafedrasida katta o‘qituvchisi,
Zahro XOLMATOVA,
Tibbiy profilaktika fakulteti talabasi

TALABALAR BAHORI – 2023

(Boshi 1-betda)

“Talabalik bahori – 2023” festivalining ikkinchi qismida talabalar “Eng yaxshi folklor jamoa”, “Xushovoz estrada xonandasi”, “Mumtoz va maqom qo‘shiq‘ ijrochisi”, “Yakkaxon milliy raqs”, “Yakkaxon zamonaviy raqs”, “Ommaviy milliy raqs”, “Ommaviy zamonaviy raqs ijrochisi”, “Eng yaxshi mahoratli musiqa sozi ijrochisi”, “Eng yaxshi boshlovchi suxandon” nominatsiyalarida bellashishdi.

Ko‘tarinki ruhda o‘tgan bayram tadbiri talabalarining darsdan bo‘sh vaqtlarini mazmunli hamda ko‘ngilli o‘tkazish, ularning ma‘naviy va madaniy saviyasini oshirish, san‘atga bo‘lgan ishtiyoq va qiziqishlarini yuksaltirish, shuningdek, milliy qadriyatlarimizni o‘rganishga xizmat qiladi.

TTA Matbuot xizmati

HINDISTONLIK TALABALAR UCHUN MAXSUS MADANIY TADBIR

Ma'lumki, Toshkent tibbiyot akademiyasida Hindiston bilan tibbiy ta'lim sohasidagi hamkorlik faoliyati tobora mustahkamlanib bormoqda.

Toshkent tibbiyot akademiyasi tomonidan hindistonlik talabalari uchun maxsus madaniy tadbir tashkil etildi.

Ushbu milliy madaniyat tadbiriga Hindistonning mamlakatimizdagi favqulodda va muxtor elchisi Manish Prabxat, elchixonona diplomatlari hamda L.B.Shastrri nomidagi Hind madaniyati markazi vakillari tashrif buyurdi. Akademiyada tahsil olayotgan hind talabalari o'zining milliy madaniyati, urf-odatlari aks etgan kuy, raqslari bilan faol ishtirok etib, iqtidor va iste'dodlarini namoyon qilishdi.

ILM RAVNAQI YO'LIDA

Yoshlik bu – kelajak va ezgulik sari olg'a qadam tashlash va intilish davri! Yoshlar jamiyatimizning asosiy kuchidir. Bugun O'zbekiston yoshlar uchun imkoniyatlar mamlakatiga aylandi. O'qish, bilim olish, til o'rganish va kasb egallash uchun yaratilgan sharoitlarning cheki yo'q.

Hech birimizga sir emaski, mamlakatimiz yoshlarining har tomonlama yuksak salohiyatli inson bo'lib kamol topishi yo'lida barcha tizimlarda izchil islohotlar amalga oshirilmoqda. Ushbu tizimli islohotlarning ijobiy natijasi va yoshlarga oid davlat siyosatining samarasini bugungi kun yoshlarining jamiyatda munosib o'rin egallashga bo'lgan ishtiyoqi va erishayotgan yutuqlarida ko'rishimiz mumkin.

Shu jumladan, Toshkent tibbiyot akademiyasida ham yoshlarni qo'llab-quvvatlashga qaratilgan bir qancha chora-tadbirlar tizimi mavjud. Bular qatoriga Prezident stipendiyasi, Rektor stipendiyasi va atoqli olim akademiklar V.V.Vohidov, O'.A.Aripov, N.M.Majidov, K.A.Zufarov M.S.Abdullaxodjayeva, T.O.Daminov nomli stipendiyalari ta'xis etilgan va bakalavr hamda magistratura talabalari sazovor bo'lib kelishmoqda.

Shuningdek, Erudit (bilimdon), Poliglot (ko'p til biluvchi), Biblioman (kitobxon), Sog'lom turmush tarzi targ'ibotchisi, Yosh tadqiqotchi, Ijodkor, Ixtirochi, Namunali sportchi nominatsiyalari bilan bakalavr va magistratura talabalari rag'batlantirilib kelinmoqda.

"Rektor stipendiyasi" - iqtidorli

yoshlarni rag'batlantirish, ularni ilmiy-ijodiy faoliyatga jalb qilish va iqtidorli talabalarni moddiy qo'llab-quvvatlash maqsadida har semestr natijalari bo'yicha ajratilgan oylik stipendiya bo'lib, eng bilimli va shijoatli talaba yoshlar sazovor bo'ladi.

Akademiyada miqyosida Respublika va Xalqaro fan olimpiadalari, Talabalar ilmiy jamiyati tanlovi tashkil etilgan bo'lib, iqtidorli talabalar har yili tibbiyot institutlari va xorijiy mamlakatlarning markazlari tomonidan tashkil etiladigan talabalar konferensiyalarida faol qatnashadilar.

Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrasida "Klinik laborator diagnostika" bazasida ham davolash va kasbiy ta'lim fakultetlari talaba yoshlarining bilim va malakalarini oshirish, ularga ushbu fan borasida kerakli barcha ma'lumotlarni o'rgatish yo'lga qo'yilgan. "Klinik laborator diagnostika" fani odam organizmidagi barcha organlarning jumladan qon yaratish tizimi, yurak, buyrak, jigar faoliyati va gemostaz tizimini hujayra darajasida o'rganishga bag'ishlangan. Dastlab fiziologik jihatdan keyin patologik shakllarini birma-bir ko'rib chiqib, bunda aniqlangan o'zgarishlar natijasiga

ko'ra kasalliklarga to'g'ri tashxis qo'yish, differensial diagnostika qilish va davolashni nazorat qilish to'laqonli o'rgatilib kelinmoqda. Zamonaviy tibbiyot odam organizmidagi kechayotgan ko'pgina biologik o'zgarishlarni aniqlash bilan bog'liq. "Klinik laborator diagnostika" fani nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar, uslubiy yondashuv hamda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. U boshqa zaminli fanlar bilan birgalikda organizm to'g'risida yaxlit ma'lumot berish, shu bilan birga talabada klinik fikr yuritishni rivojlanishini ta'minlaydi. Talabalarga ma'ruza, amaliy mashg'ulotlar o'tish bilan birga laboratoriya mashg'ulotlari va amaliy ko'nikmalarni o'zlari mustaqil ravishda bevosita qo'llari bilan bajarishiga imkon yaratib beramiz. Shuningdek, kasallik tarixlaridagi tahlil natijalarini interpretatsiya qilish orqali kasalliklarni bir-biridan farqlash, tashxislash va diaqnoz qo'yish tajribasiga ega bo'lishadi.

**D.ZAYNUTDINOVA, Sh.BABADJANOVA,
N.MUSAYEVA, Z.ISLAMOVA,
N.NURIDDINOVA,**

**Gematologiya, transfuziologiya
va laboratoriya ishi kafedrasida
professor-o'qituvchilari**

Toshkent tibbiyot akademiyasi mamlakatimizdagi tibbiyot institutlari uchun tayanch tibbiyot oliy ta'lim muassasasi hisoblanib, sog'liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlarni amalga oshirishda doimo faol oliygoh bo'lib kelmoqda.

Mamlakatda tibbiy kadrlarni tayyorlash, tibbiyot ilm-fani, tibbiy ta'lim tarixi va uning rivoji bevosita tibbiyot akademiyasida faoliyat yuritgan, yuritayotgan akademiklar, professorlar, ilm-fan sohasi namoyondalari bilan bog'liq. 100 yoshni qarshilagan Toshkent tibbiyot akademiyasi bugunga qadar 90 mingdan ziyod malakali shifokorlar tayyorlab berganini alohida e'tirof etish joiz. Ushbu oliygoh mamlakatga chuqur bilimga ega kadrlarni yetishtirib berish bilan birga mamlakatimizdagi tibbiyot oliy ta'lim muassasalarini paydo bo'lishi va shakllanishda ham muhim o'rin tutadi.

Albatta inson munosib sharoitda ta'lim-tarbiya olib, huquq va manfaatlarini jahon standartlariga muvofiq ta'minlangandagina davlat barqaror rivojlanadi. Shuning uchun ham, bugungi kunda jahon reytingida yurtimiz har tomonlama oldinlamoqda. Asosiy sabab esa inson qadrini, huquq va manfaatlariga birinchi darajali ahamiyat berilishida deb aytish mumkin.

Uzoq vaqt davomida ishlamay turgan Toshkent tibbiyot akademiyasining bosh o'quv binosini Raqamli Universitet talablariga mos ravishda jihozlangan holda "Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili"da topshirilishi akademiyaning talabalar va professor-

o'qituvchilariga katta quvonch baxsh etadi. 3000 nafar talaba o'qiydigan ushbu binoda talabalarning o'qishi, o'z ustida mustaqil ishlashlari hamda ilmiy tadqiqot ishlari olib borishi uchun 89 ta zamonaviy jihozlangan o'quv va amaliyot xonalari, ma'ruza zallari, 14 ta o'quv va 10 ta ilmiy tadqiqot laboratoriyalari, 20 dan ortiq sotsial zonalar, 680 o'ringa ega (shundan 180 o'rin yozgi) oshxona va bufet, kitob do'koni, talaba va xodimlarni farzandlari uchun bolalar bog'chasi kabi imkoniyatlar yaratilgan.

O'zbekistonda birinchi bo'lib Toshkent tibbiyot akademiyasida 2022 yilda Simulyatsion o'qitish kafedrasini tashkil qilindi. Simulyatsion mashg'ulotlar davomida talabalar klinikada aniq simptomlari bo'lgan bemor bor yoki yo'qligidan qat'i nazar, o'quv dasturida ko'zda tutilgan barcha kasalliklar bilan tanishish, diagnostika va

davolash maqsadida 250 dan ortiq amaliy ko'nikmalar va muolajalarni o'rganishadi. Markazda talabalar 1-bosqichdan boshlab bemorlarni parvarish qilish ko'nikmalarini o'zlashtirishsa, katta kurs talabalar va magistrantlarga o'quv dasturiga muvofiq tibbiy manipulyatsiyalarni bajaradi.

TTA Simulyatsiya markazi virtual ko'p tarmoqli klinika tamoyili asosida tashkil etilgan. Markazda tez va shoshilinch yordam ko'rsatish, qabulxona, reanimatsiya, operatsiya xonasi, jarrohlik, bolalarga

Raqamli universitet tizimida ishlovchi Moodle va HEMIS platformasida talabalar uchun – fan dasturlari, dars jadvali, o'quv reja, davomat va elektron reyting daftarchasi mavjud. Elektron jurnal va reyting daftarchasi orqali talabalar olgan baholarni ularning ota-onalari ham kuzatishlari mumkin. Bu platformaning afzallik tomonlari ochiqlik, shaffoflik va byurokratik to'siqlarni oldini olinganligi va jarayonlarni avtomatlashtirilganligida deb aytish mumkin. Talabalar QR kodli ma'lumotnoma va diplomlarini ham olish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Nafaqat Toshkent tibbiyot akademiyasi olimlari va ilmiy izlanuvchilari uchun, balki Respublika miqyosida ilmiy-tadqiqot ishlari amalga oshirish uchun Molekulyar genetik, klinik immunologiya, hujayra texnologiyalari va farmako-toksikologik, gematologik, ekologiya va shu kabi 10 dan ortiq boshqa laboratoriyalarni o'z ichiga olgan Biotexnologik tadqiqotlar markazi tashkil qilinib, 44 turdagi zamonaviy ilmiy tadqiqot uskunalar bilan jihozlangan. Bundan tashqari, to'rtta – tibbiy genetik, hujayra texnologiyalari, immunologiya, elektron mikroskopi ilmiy maktab yaratilmoqda.

Raqamlashtirilgan Axborot-resurs markazi akademiyaning o'quv, ilmiy ma'naviy-ma'rifiy jarayonlarini axborot resurslari bilan ta'minlovchi ziyo maskani deb aytish mumkin.

ARMda elektron xizmat kengayishini ta'minlovchi yangi, xalqaro amaliyot tajribasidan o'tgan xizmat ko'rsatish shakllari va ilg'or dasturiy mahsulotlarni tizimli asosda joriy etish maqsadida "Elektron resurslar bilan ishlash", "Raqamlashtirish", "Xorijiy adabiyotlar", "Ilmiy-tibbiy va o'quv adabiyotlari" bo'limlari faoliyat ko'rsatmoqda. Axborot-resurs markaz bir vaqtning o'zida 500 nafar talabaga xizmat ko'rsata oladigan o'quv zali va 300 ta kompyuterli virtual kutubxonaga ega. Markazning QR-kutubxonasida talabalar istalgan kitob va ilmiy jurnallarni mobil qurilmalari yordamida skanerlab, onlayn o'qishlari yoki yuklab olishlari mumkin.

(Davomi 5-betda)

Alisher SHADMANOV,
Toshkent tibbiyot akademiyasi rektori

KONSTITUTSIYA – XALQIMIZ ORZU-ISTAKLARI KO'ZGUSI

yordam ko'rsatish, tug'ruq zali va ginekologik operatsiyalar, terapiya, oftalmologiya, LOR, stomatologiya xonalari yuqori darajadagi simulyatorlar bilan hamda maxsus jihozlangan xalq tabobati, ekspert zonasi, imtihon uchun OSKE xonalari ega.

Toshkent tibbiyot akademiyasi Bosh binosida Raqamli tibbiyot markazi tashkil etilgan bo'lib, markaz raqamli universitet, test markazi, telemeditsina, elektron poliklinika, elektron stantsionar, elektron dekanat VR va AR texnologiyalar, kompyuter sinflari va boshqa elektron dasturlarni o'z ichiga olgan.

E'tiborli jihati test markazida talabalar o'rtasida imtihon sinovlarini o'tkazish, mustaqil tayyorgarlik ko'rish uchun 24/7 tartibida ishlovchi 200 o'rinli virtual kompyuter sinf xonalari zamonaviy jihozlangan.

(Boshi 4-betda)

Toshkent tibbiyot akademiyasi talabalariga o'tgan 2022 yil qator muvaffaqiyatlarni tuhfa etdi. Talabalar orasidan Mahkamova Munisaxon Prezident stipendiyasi, Ismoilov Ulug'bek "Mard o'g'lon" davlat mukofotiga erishgan bo'lsa, Tursunbayeva Diyora Ibn Sino stipendiyasi sovrindoriga aylandi. Iqtidorli talabalarni qo'llab-quvvatlash maqsadida Akademiyada faoliyat olib borgan mashhur 13 nafar akademik va 8 nafar professor nomidagi va boshqa nomli, jami 209 ta maxsus stipendiya joriy qilingan.

Yangi ishga olingan xodimlar uchun «Yosh pedagog maktabi» tashkil qilindi. "Yosh pedagog maktabi" yangi ishga qabul qilingan pedagoglar orasida yuqori kasbiy ideallarni, uzluksiz rivojlanish va o'z-o'zini rivojlantirishga bo'lgan ehtiyojlarni shakllantirish uchun pedagoglarni tayyorlash tizimining ajralmas qismidir.

Kredit-modul tizimida o'quv jarayonini tashkil etish bo'yicha maxsus me'yoriy hujjatlar ishlab chiqilganini alohida ta'kidlash joiz. «Toshkent tibbiyot akademiyasida ta'limning kredit-modul tizimida o'quv jarayonini tashkil etish tartibi to'g'risida» Nizom; «Toshkent tibbiyot akademiyasida ta'limning kredit-modul tizimi asosida talabalar bilimni nazorat qilish va baholash tartibi»; «Toshkent tibbiyot akademiyasida kredit-modul tizimida talabalarining mustaqil ta'limini tashkil etish va nazorat qilish bo'yicha» yo'riqnomasi; Bakalavriyat ta'lim yo'nalishlari bo'yicha "Kasbiy standartlar", "Malaka talablari" ishlab chiqildi va ular asosida bakalavriatura ta'lim yo'nalishlari bitiruvchilarining kasbiy kompetensiyalari shakllantirildi; Ilg'or xorijiy tajriba va Vazirlar Mahkamasi tomonidan tasdiqlangan Davlat ta'lim standartlari asosida har bir ta'lim yo'nalishi bo'yicha o'quv rejalarini qayta ko'rib chiqildi, ulardagi fanlar soni optimallashtirildi.

Germaniya bilan hamkorlikda "Tibbiy fizika" mutaxassisligi ochilishi bo'yicha shartnoma imzolandi. INHA universiteti bilan hamkorlikda tibbiyotda IT - texnologiyalari modulini magistr-talabalarga o'tish to'g'risida bitim tuzildi; Ilk bor 2022/2023 yildan magistraturaga IELTS sertifikatiga ega da'vogarlar qabul qilindi.

Akademiyaning Jamoat sog'lig'ini saqlash maktabining "Jamoat sog'lig'ini saqlash va sog'liqni saqlashni boshqarish" (Master in Public Health and Healthcare Management) magistratura mutaxassisligi dasturi Yevropa Ittifoqining Jamoat sog'lig'ini saqlash ta'limini akkreditatsiya qilish agentligi (APHEA-Agency for Public Health Education Accreditation) tomonidan xalqaro akkreditatsiyadan muvaffaqiyatli o'tdi.

Iqtidorli talabalarining yutuqlariga to'xtaladigan bo'lsak, Olimpiadalar va turli tanlovlarda 514 nafar talaba g'olib

bo'ldi. Toshkent tibbiyot akademiyasida joriy qilingan nomli stipendiyalar va nominatsiyalar jami 209 tani tashkil etmoqda. Ular orasida Davlat mukofotiga sazovor bo'lgan talabalarni ham borligi faxr tuyg'usini baxsh etmoqda.

Xalqaro hamkorlik borasida ham salmoqli ishlar amalga oshirildi. 2022 yilda TTAning xorijiy talabalarining geografiasini kengaytdi. Xorijiy hamkorlar bilan yangi imzolangan shartnomalar soni 80 tadan oshdi. Xorijning nufuzli tibbiyot muassalarining yetakchi mutaxassislari o'quv jarayoniga mutaxassis jalb etildi.

Toshkent tibbiyot akademiyasida bo'layotgan ijobiy o'zgarishlar: o'quv jarayoniga yangi axbort va pedagogik texnologiyalarning joriy etib borilayotganligi, dunyoning ko'zga ko'ringan oliy ta'lim muassasalari bilan yo'lga qo'yilgan hamkorliklar, ilmiy tadqiqotlar borasidagi ahamiyatga molik yutuqlar, telemeditsina, elektron poliklinika, elektron stasionar, elektron dekanat, VR va AR texnologiyalar, kompyuter sinflari va boshqa elektron dasturlarni o'z ichiga olgan Raqamli universitet, zamonaviy eng oxirgi rusumdagi robotlar bilan jihozlangan, 24/7 rejimida ishlaydigan simulyatsion markaz, bir vaqtning 1200 nafar kitobxonning foydalanish imkoniyati bor Raqamli Axborot-resurs markazi ta'lim sifatini yaxshilash, kadrlarni saviyasini oshirish yo'lida qo'yilgan katta qadamdir. Ushbu ta'lim muassasani oldida turgan eng asosiy vazifa - ta'lim sifatini yaxshilash va bitiruvchilarni raqobatbardoshligini oshirish, akademiyaning xalqaro reytinglarda munosib o'rin egallashiga erishish uchun ta'limni transformatsiya qilish yo'lida xizmat qiladi.

Mamlakatda bo'layotgan keng ko'lamli o'zgarishlarga yurtimiz va xalqimizning farovon hayoti uchun mustahkam huquqiy asos bo'ladigan Yangilanayotgan Konstitutsiyaga Toshkent tibbiyot akademiyasi ham befarq emas.

Konstitutsiya loyihasidagi moddalar soni amaldagi 128 tadan 155 taga, normalar soni 275 tadan 434 taga oshdi. Ya'ni, Asosiy qonunimiz matni qariyb 65 foizga ortdi va xalqimiz takliflari asosida yangilandi.

Konstitutsiyamizdagi moddalar ko'payib, unga turli yo'nalishlarda o'zgarishlar kiritilib, inson erki, qadr-qimmatini asos qilib olindi. Chunki, inson erkin bo'lib, bu dunyoga kelar ekan, demak erkin yashashi lozim. Har bir insonning qadr-qimmatini bo'lishi, davlat va jamiyat esa bunga sharoit yaratib berishi kerak.

Qonun loyihasida fuqarolarning malakali tibbiy xizmat ko'rsatilishiga, sog'lom tabiiy muhitga bo'lgan huquqlarini ta'minlash, ekologik tizimni muhofaza qilish va tiklash, uni ijtimoiy, iqtisodiy jihatdan barqaror rivojlantirish yuzasidan zarur choratadbirlarni ko'rish nazarda tutilmoqda. Ta'limni, ilm-fanni, millatni va xususan, yoshlarni ma'naviy jihatdan qo'llab-

quvvatlashning aniq konstitutsiyaviy kafolatlari nazarda tutilmoqda.

Konstitutsiya loyihasida 18 milliondan ortiq yoshlarimiz masalasiga ham e'tibor berilib, ularning ta'lim olishi, ijtimoiy va tibbiy himoyasi, uy-joyli bo'lishi, bandligi uchun shart-sharoitlar yaratish davlatning konstitutsiyaviy majburiyati ekani belgilanmoqda. Bosh qomusimizda yoshlar uchun alohida bob ajratilmoqda.

Bundan tashqari, oliy ta'lim tashkilotlariga akademik erkinlik, o'zini o'zi boshqarish, tadqiqotlar o'tkazish va o'qitish erkinligi huquqi taqdim etilmoqda. Konstitutsiyamizga ushbu normaning kiritilishi professor-o'qituvchilar va talabalarining o'quv jarayonidagi mustaqilligini ta'minlashga xizmat qiladi. Jumladan, keyingi yillarda ko'plab nodavlat oliy o'quv yurtlari ochildi, xorijiy universitetlar filiallari soni ortmoqda, 41 ta davlat oliy o'quv yurtiga akademik va moliyaviy mustaqillik berildi.

Oliy ta'lim uchun zaruriyati o'ta muhim deb e'tirof etish mumkin bo'lgan Konstitutsiyaga 411-moddaning qo'shilishi taklifi yana bir muhim yangilikdir. Unga ko'ra: "Har kim davlat ta'lim tashkilotlarida tanlov asosida bepul oliy ma'lumot olishga haqli. Oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot tashkilotlari qonunda belgilangan doirada o'zini o'zi boshqarish, akademik erkinlik, shuningdek, tadqiqotlar o'tkazish va o'qitish erkinligi huquqiga ega. Davlat ilm-fanni rivojlantirishga, jahon ilmiy hamjamiyati bilan ilmiy aloqalar o'rnatishga ko'maklashadi".

Amaldagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining 40-moddasida "Har bir inson malakali tibbiy xizmatdan foydalanish huquqiga ega" deb belgilab qo'yilgan. Ushbu modda davomi sifatida "Fuqarolar tibbiy yordamning kafolatlangan hajmini bepul olish huquqiga ega" degan qo'shimcha kiritilishi maqsadga muvofiq bo'ladi.

Xulosa o'rinda xalqimiz muallifligida ya'ni jamoatchilik takliflari asosida, ilg'or xorijiy tajribalar, xalqaro standartlarni o'rgangan va qo'llangan holda shakllantirgan xalqchil Konstitutsiya o'zimizniki ekanligini ta'kidlash joiz. Quvonarli Asosiy Qonunimiz sizni bizning, har bir vatandoshimizning xohish irodasini ifoda etadi. Demak, o'z kelajagini shu yurt taqdiri bilan bog'lagan har bir inson muhim tarixiy voqea Konstitutsiyaviy qonun loyihasi bo'yicha o'tkaziladigan referendumga befarq bo'lmaydi.

Xalq farovonligi yo'lida xizmat qilayotgan TTAning jonkuyar xodimlarini ham yurtdoshlarimiz qatorida xalqimiz taqdiri va ertangi kunini belgilab beradigan tarixiy hujjat loyihasiga befarq bo'lmay o'z hissasini qo'shishga chortlab qolaman.

MAMLAKATIMIZDA TIBBIY TA'LIM YO'NALISHIDAGI YIRIK KAMPUS ISH BOSHLADI

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti yangi kampusining ochilish marosimi bo'lib o'tdi. Tantanali tadbirda Sog'liqni saqlash vaziri Amrillo Inoyatovning tabrigi o'qib eshittirildi.

Marosimda viloyat mas'ullari, mamlakatimizdagi tibbiyot oliy o'quv yurtlari hamda davolash muassasalari rahbarlari, xorijiy hamkor tashkilotlar vakillari ishtirok etdi.

Mehmonlar yangi kampusning imkoniyatlari va bu yerda joylashgan zamonaviy klinika hamda simulyatsion markaz faoliyatiga yuqori baho berdi.

Ta'kidlash joizki, mazkur bino qurilishiga Prezidentimizning 2017 yil mart oyida

Buxoro viloyatiga safari davomida berilgan topshiriqlar asos bo'lgan edi.

Ma'lumot o'rnida: Buxoro davlat tibbiyot instituti 1990 yilda tashkil topgan. Bu yerda 8 ta fakultet va 42 ta kafedra, 12 ta bakalavriat hamda 24 ta mutaxassislik bo'yicha magistratura yo'nalishlari faoliyat ko'rsatmoqda. Kelgusi o'quv yilidan yana 2 ta yangi fakultet, 3 ta kafedra, 1 ta bakalavriat va 6 ta magistratura yo'nalishida mutaxassislik ochilishi ko'zda tutilgan.

Kunning ikkinchi yarmida, yangi foydalanishga topshirilgan tibbiyot instituti binosida mamlakatimiz tibbiy oliy ta'lim muassasalari rektorlarining rayosat kengashi yig'ilishi bo'lib o'tdi. Unda milliy tibbiyot va farmasevtika ta'limini modernizatsiya qilish, ushbu sohaga xalqaro ta'lim standartlarini joriy etish, aholi salomatligini muhofaza qilishning dolzarb muammolari bo'yicha kompleks ilmiy tadqiqotlar olib borish, shuningdek, talabalarga ma'naviy-axloqiy tarbiya berishning samarali tizimini yaratish bo'yicha izchil chora-tadbirlar amalga oshirish masalalari borasida so'z bordi.

**Sog'liqni saqlash vazirligi
Matbuot xizmati**

ILMLI AYOL – MILLAT TAYANCHI

Toshkent tibbiyot akademiyasi "Oilaviy tibbiyotda akusherlik va ginekologiya" kafedrasida xodimlari tashabbusi bilan Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida Respublika oila va xotin-qizlar qo'mitasi bilan hamkorlikda "Ilmi ayol – millat tayanchi" mavzusida davra suhbatini o'tkazildi.

Tadbirda "Oilaviy tibbiyotda akusherlik va ginekologiya" kafedrasida xodimlaridan – tibbiyot fanlari nomzodi, assistent Gulnoza Jo'rayeva va ma'naviyat ishlariga mas'ul katta o'qituvchi, tibbiyot fanlari nomzodi

Xurshida Shodiyeva, universitet birinchi prorektori Feruza Madraximova, Oila va xotin-qizlar qo'mitasi xotin-qizlar o'rtasida ilm-fan innovatsiyalarni rivojlantirish bo'limi boshlig'i, texnika fanlari doktori, professor Karima Norqulova ishtirok etdi. Ular tomonidan "Ilm-fan va innovatsiyalarni rivojlantirishda xotin-qizlarning o'rni" hamda "Sog'lom ona, sog'lom bola va sog'lom oila" mavzusida ma'ruzalar qilindi. Davra suhbatini davomida talaba-qizlar o'zlarini qiziqtirgan savollarga javob oldilar.

ROSSIYA FEDERATSİYASINING SIBIR DAVLAT TIBBIYOT UNIVERSITETI DELEGATSİYASINING TASHRIFI

Tashrif davomida delegatsiya vakillari tomonidan ma'ruzalar o'qildi. Shuningdek, delegatsiya rahbari Sibir davlat tibbiyot universiteti rektori, professor Kulikov Evgeniy Sergeevichga tibbiy ta'lim va ilm sohasidagi hamkorlikni rivojlantirishga qo'shgan shaxsiy hissasi uchun Toshkent tibbiyot akademiyasining faxriy professori unvoni berildi.

Tarixiy manbalarga ko'ra, Sharq xalqlarining qadimiy bayrami bo'lmish Navro'z Turon va Eron xalqlarining zardushtiylik e'tiqodi asosida shakllangan shodiyona bo'lib, bayram qilish ahmoniylar davridan boshlangan deyiladi.

Navro'zning tabiatga bog'liqligi shundaki, bir yilda kun va tunning o'zaro nisbati bilan bog'liq to'rt nuqta bo'lsa, shuning birinchisi Navro'z bo'lib, 21-mart ya'ni bahorgi teng kunlilik, bir kecha-kunduzning 12 soati yorug', qolgan 12 soati qorong'u bo'ladi. Navro'zdan e'tiboran endi kunning hissasi ortib, tunning hissasi qisqarib boraveradi. Bu jarayon to 22 iyungacha davom etadi. Bunda endi kun – eng uzun, tun – esa eng qisqa bo'ladi.

Navro'z faqat bahoriy kecha va kunduzning tenglashgan kuni – 21 martni anglatmaydi, qolaversa, u bir kundagina nishonlanadigan bayram bo'lmay, balki bir oycha davom etadigan umumxalq shodiyonasi, bahor va dehqon bayrami sanalgan.

Ba'zi manbalarda dastlabki 7 kun – Navro'zning birinchi bosqichi bo'lib, bayramning eng avjiga chiqqan davri hisoblangan. Tabarruk shu kunlar mohiyati sehrli yetti raqamida in'ikos topgan. O'tmishda Navro'z dasturxoniga yetti xil

taomning qo'yilishi, yetti xil ko'katdan ko'k somsa tayyorlanishi, yetti xil dondan "navro'z go'ja" pishirilishi, xalq iborasi bilan aytganda "ilik uzildi" ya'ni tibbiyot tilida odamda vitaminlarni kamaygan davri hisoblanib, tayyorlanadigan taomlar vitaminlarga boyligi bilan bog'liqligi fanda o'z isbotini topgan. Shu yetti kun davomida kamonchilar musobaqasi o'tkazilib,

kuni qishloq joylarda bolalar to'p-to'p bo'lib xonadonlar eshigi oldida bayramga bag'ishlangan qo'shiqlar aytishgan. Xonadon egasi ularni sovg'a-salom va yeguliklar bilan siylaganlar. Bolalar yeguliklarning bir qismini qishloqdagi yolg'iz-keksalar va nogironlarga ulashishgan.

Keltirilgan ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, Navro'z bayrami

muddati ko'chirilganligi ma'lum. Navro'z bayrami odamlarni tabiat bilan uyg'un bo'lib yashashlariga undagani sababli ham bahorda tantana bilan nishonlanishi albatta kishi kayfiyatini ko'tarib yuboradi, shu jihatdan davrlar osha yashovchanligini tasdiqladi.

Navro'z – xalqimizning ming yilliklar bilan bo'y o'lchashadigan milliy ma'naviy qadriyati. Respublikamizda Navro'zning umumxalq bayramiga aylantirilishi odamlarni tabiat bilan uyg'un bo'lib yashashga undaydi.

Har kim o'z yurtining tabiatiga mehr qo'yadi, insonning yashashiga ishtiyoqi, zavqini oshiradi, hayotga munosabatini faollashtiradi, yaratuvchanlik ishqini jo'sh urdiradi. Bu esa o'z navbatida Vatanga muhabbatni yanada mustahkamlaydi. Shuning uchun ham Navro'z Sharq xalqlarining yashash va yasharish ayyomi bo'lib qolaveradi.

B.YESHMURATOV,
Sud tibbiyoti va tibbiyot
huquqi
kafedrasida dotsenti

NAVRO'Z – SHARQ XALQLARI BAYRAMI

yettinchi kuni nishonga oltin tanga qo'yilishi kabi an'analar amal qilingan. Navro'z "qozon to'ldi" marosimidan boshlanib, sumalak, "kelin ko'rdi", halim sayli, otchopar, uloq, kurash singari xalq o'yinlari, sayillar, bahor haqidagi qo'shiqlar kuylangan. Bundan tashqari, lola sayli, boychechak, bir-birlarning hol-ahvolidan xabar olish, hashar va shoh moylash kabi o'nlab an'analar bilan aprel oyida ham davom etgan. Navro'zning birinchi

sharqona bayram sifatida tavsiflash an'anaga aylangan. Navro'z joriy etilgandan keyin o'tgan davri mobaynida bir qancha taziyoq va taqiblar uchragan. Umar Hayyom "Navro'znoma" asarida Navro'zni bayram sifatida o'tkazish muddatlarini ayrim Ajam podoshohlari davrida Aqrab yoki Saraton burjlariga ko'chirganligi haqidagi ma'lumotlarni keltirgan. O'rta asrlarda Abbosiylar halifaligi davrida ham Navro'zning nishonlanish

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI QUYIDAGI LAVOZIMLARGA TANLOV E'LVON QILADI

(2023 yil mart)

№	Kafedra nomi	Lavozim, shtat birligi
1-son davolash fakulteti		
1.	Onkologiya	assistent – 1,0
2.	1-son travmatologiya, ortopediya va harbiy dala jarrohligi	assistent – 1,0
3.	1-son ichki kasalliklari propedevtikasi	assistent – 1,0
4.	Normal va patologik fiziologiya	assistent – 1,0
2-son davolash fakulteti		
1.	2-son travmatologiya, ortopediya, harbiy dala jarrohligi va neyroxirurgiya	assistent – 1,0
2.	Klinik farmakologiya	assistent – 1,0
Pediatrica, stomatologiya, xalq tabobati va tibbiy pedagogika fakulteti		
1.	2-son ichki kasalliklar propedevtikasi	assistent – 1,0
2.	2-son fakultet va gospital xirurgiya, transplantologiya	assistent – 1,0
3.	Ftiziatriya va pulmonologiya	assistent – 1,0
Tibbiy profilaktika va jamoat salomatligi fakulteti		
1.	Yuqumli va bolalar yuqumli kasalliklari	assistent – 1,0
Farmatsiya, menejment, tibbiy biologiya, biotibbiyot muhandisligi va OMH fakulteti		
1.	Ijtimoiy fanlar	dotsent – 1,0
Malaka oshirish fakulteti		
1.	1-son fakultet va gospital xirurgiyasi	assistent – 1,0
Xalqaro fakultet		
1.	Tibbiy va biologik kimyo	dotsent – 1,0

**Hujjatlar tanlov e'lon qilingan kundan boshlab bir oy davomida Toshkent tibbiyot akademiyasining devonxona va arxiv bo'limida qabul qilinadi.
Manzil: Olmazor tumani, Farobiy ko'chasi, 2-uy.**

MUASSIS:
**TOSHKENT
TIBBIYOT
AKADEMIYASI**

MUHARRIR
**TURDIQUL
BOBOMURATOV**

TAHRIR HAYATI:
Q.Nizomov (Bosh muharrir o'rinbosari),
O.Hazratov, A.Zohidiy, N.Hakimova,
L.Abduqodirova, M.Hasanova

Gazeta Pentium-IV
kompyuterida sahifalandi va Toshkent
Tibbiyot akademiyasi RISOGRAFida
400 nusxada chop etildi.
Manzilimiz:
Toshkent shahri, Farobiy
ko'chasi, 2-uy
Nashr uchun ma'sul
Q.Nizomov

Gazeta Toshkent Matbuot va axborot
boshqarmasida 2007-yil 15-yanvarda
02-0049 raqam bilan ro'yxatga olingan

Mualliflar fikri tahririyat nuqati nazaridan farqlanishi
mumkin. Maqolalardagi ma'lumotlar uchun
mualliflar javobgardir
Bepul tarqatiladi